

Kalkkunan munitusta,

hiiliviljelyä ja majoitustoimintaa

Ylhäisten tila Paimiossa on yksi Suomen kolmesta kalkkunaemoja munittavasta tilasta. Monialaisella tilalla kalkkunankasvatus on yhtiöitetty. Tila on alkanut tarjota myös majoituspalvelua, ja asiakkaat saavat halutessaan tutustua maatalouteen ja hiiliviljelyyn.

Raila Aaltonen
Teksti ja kuva

Suuren mittakaavan kalkkunan-tuotanto Suomessa on itse asiansa saanut alkunsa juuri Ylhäisistä. Isäntä **Mikko Lindberg** mietti kolmisenkymmentä vuotta sitten, mikä eläintuotanto sopisi viljantuosannon oheen. Hän oli kiinnostunut kalkkunoista nähtyään niiden kasvatusta opiskelukaverinsa kotona. LSO:n ja Broilertalon kanssa Lindbergit sopivat, että he lähtevät munan tuotantoon ja rakensivat ensimmäisen kalkkunahallinsa vuonna 1990.

Hallia jatkettiin toisella osastolla vuonna 1999 ja seuraavana vuonna myös vanha konehalli korjattiin ja varustettiin kalkkunoille. Nyt emolintuja on kolmessa osastossa runsaat 2800 ja kukkoja parisataa.

Vastuu kalkkunoista on pikku hiljaa siirtymässä **Elina Lindbergille**. Mikko Lindbergin viisi lasta ovat kouluttautuneet kukin eri aloille, mutta restonomiksi opiskelleelle Elinalle syntyi kolme vuotta sitten kiinnostus kotitilan jatkamiseen.

”Päätöksen tehtyäni lähdin Hyriaan lukemaan viljelijän ammattitutkintoa. Maataloustöissä on ollut paljon opeteltavaa, mutta isä auttaa. Lisäksi meillä on pitkäaikaiset työntekijät, ihan huipputiimi”, Elina kiittää.

Tilalla on neljä vakituista eläinten hoitajaa ja kesällä lisäksi kausityövoimaa. Elinan sisar **Anni Kivelä** pitää kotitilalla valmennustallia.

Hauska ja utelias kalkkuna

”Kalkkuna on hauska eläin, utelias ja eloisa. On kiva ajatella, että tuottamistamme munista tulee uusia kalkkunoita”, Elina perustelee innostustaan alaan. ”Tässä voin myös tuoda oman panokseni suomalaisen ruokaketjuun.”

Länsi-Kalkkuna siirtyi viime vuonna uuteen eläinainekseen, ja Ylhäisten tilalla munii nyt kolmas parvi uutta Premium-jalostetta. Hedelmällisyys on hyvä, 97 prosentin luokkaa.

”Lintu on entistä painavampi, mutta hyvä munimaan ja tuottaa tasaisesti. Etukäteen sitä kuvattiin aikaisempaa jalostetta aggressiivisemmaksi, mutta ajan kanssa näidenkin metkut opitaan”, Elina kertoo. T10-jalostetta olevia kukkojaan hän kuvailee lempeästi ”lutuisiksi”.

Haasteena on lattiamuninnan pitäminen kurissa. Pesien pimentäminen heti muninnan alussa entistään suojaisemmaksi tuntuu auttavan. Rampille muninta on toinen

seurattava asia. Munat kerätään päivisin tunnin välein, mutta yhdessä hallissa keruuväliä on pidennetty vartilla ja Elina seuraa mielenkiinnolla, vähentääkö tämä ramppimunien määrää.

Kalkkunoita hoidetaan kahdeksan tuntia päivässä. Joka hallissa on töissä yksi ihminen, mutta keinosiemennys hoidetaan kolmen hengen porukalla kolmena päivänä viikossa. Automaatti jakaa linnuille täysrehun. Punnituksilla varmistetaan, että linnut kasvavat jalostajan antaman käyrän mukaan.

Parvi vaihtuu seitsemän kuukauden muninnan jälkeen. Hallit tyhjennetään, pestään ja desinfioidaan omalla työvoimalla. Tauon aikana tehdään myös tarvittavat korjaukset ja pidetään lomat. All in, all out -menetelmässä tautiriski on pienempi kuin jos halleja täytettäisiin eri aikaan.

Työhuipuissa suku on paras

Noin kuukauden päästä edellisen parven lähdöstä halleihin tuodaan uudet nuorikot kasvattajalta Härmästä. Vastaanotto on raskasta työtä, ja silloin avuksi tulevat oma mies sekä sisko ja veljet puolisoineen. Laatikot kannetaan halliin ja 12-kiloiset linnut nostellaan varoen lattialle.

Elina Lindberg on ottamassa vastuuta kotitilastaan. Tilalla viljellään viljaa, soke-rijuurikasta, kuminaa ja rehuhernettä, ja tuotetaan kalkkunoiden siitosmunia.

Kaikki me ollaan kuluttajia ja ruoantuotanto palvelee kaikkia.

”Meidän valintamme on panostaa lintujen hyvinvointiin ja siksi lintujen kanssa vietetään tosi paljon aikaa. Kaikkiin muutoksiin reagoidaan nopeasti. Tarkkuus työssä ja reagoitinopeus ovat menestyksen ehto”, Elina Lindberg miettii.

”Tavoitteemme on tuottaa mahdollisimman hyviä, ehjiä ja puhtaita munia, ja yhtä tärkeää on eläinten hyvinvointi. Lisäämme niille uutta kutteria viikoittain, sillä se tuntuu olevan hyvin mieluinen virike. Erilaiset narut ja pallot saavat ne myös tohkeisiinsa.”

Lindbergit ovat myös suunnitelleet ja valmistaneet itse kalkkunoiden hoitoa helpottavia laitteita. Viimeksi teetettiin protomallit lypsypenkeistä, jotka parantavat sekä työn ergonomiata että kukon hyvinvointia siemenen otossa.

Tärkein yhteistyökumppani on luonnollisesti Länsi-Kalkkuna, jolta ostetaan nuorikot ja jonka hautomolle munat toimitetaan kerran viikossa. **Sirkka Karikko** käy tilalla pari kertaa joka parven aikana ja yhteyttä pidetään myös puhelimitse. Myös Hankkijan sii-

SIRKKA KARIKKO

pikarjarehujen asiantuntija **Terttu Koskela** ja kehityspäällikkö **Erja Koivunen** ovat tulleet Elinalle hyvin tutuiksi.

”Toisten emotuottajien kanssa vaihdamme myös usein ajatuksia ja käytännön vinkkejä. Länsi-Kalkkuna järjestää eläinainestoitimittajan edustajia tänne meidän tiloille, ja pyrin osallistumaan myös opintomatkoille. Viimeksi olimme kalkkunatuottajien porukalla Puolassa”, Elina kertoo.

Hiiliviljelyn opettelua

Ylhäisten tilalla on viljelyssä 160 hehtaaria peltoa, joista kolmasosa on Paimionlahteen laskevan Paimionjoen rantamaita. Tilakeskus sijaitsee korkealla mäellä, ja pihasta

Kanat ovat uutta Premium-jalosteta, kukkojen jaloste on T10.

YÖVY TILALLA, TUTUSTU MAATALOUTEEN

ELINA LINDBERGIÄ huolestuttaa se, että monet lapset eivät tiedä, mistä ruoka tulee. Maataloutta syölistävät nettikeskustelut tuovat puolestaan surullisen fiiliksen.

Ennakkoluuloja purkaakseen hän haluaa avata kotitilansa ovet kaikille, jotka haluavat tutustua maatalouteen. Päärakennuksen yläkertaan valmistui kesällä 10 vuodepaikkaa, ja Airbnb:n kautta majoittujia on ollut jo monista maista. Myöhemmin Elina aikoo kehittää maataloutta tutuksi tekeviä aktiviteetteja.

”Tänne voi tulla toteamaan, millaista maalla on. En halua vastakkainasettelua kaupunkilaisten ja maalaisten välille, sillä kaikki me ollaan kuluttajia ja ruoantuotanto palvelee kaikkia.”

Majoitustiloja on tarkoitus kunnostaa myös mummonmökkiin pihapiirissä, mutta stressiä ei Elina aio sivuelinkeinostaan ottaa. Vieraiden majoittaminen on hänelle tapa reissata – 3- ja 6-vuotiaiden lasten äiti ja kotieläinyrittäjä ei muuten kovin pitkälle pääse.

näky melkein merelle. Maatalouden vaikutus ympäristöön ja laajemmin ilmastomuutokseen on mietittänyt Elinaa paljon, ja hän pyrkii vaikuttamaan asiaan omalla tilallaan.

”Ei pidä lähteä mukaan huutamaan, vaan tehdä toimenpiteitä hiilensidonnan tehostamiseksi”, hän sanoo.

”Innostuin Carbon action -hiilipilottihankkeesta ja ajattelin, että kun itse vasta opettelen viljelyä, haluan oppia viljelemään sen periaatteiden mukaisesti. Meillä on nyt viiden hehtaarin koelohko, jonka toisella puoliskolla toteutetaan koetoimenpiteitä ja toista viljellään kuten ennenkin. Viiden vuoden kuluttua maanäyitteitä verrataan viime syksynä otettuihin, jotta nähdään toimien vaikutus.”

Koelohkolle kylvettiin ensin syysvehnä, ja keväällä puolelle alasta kylvettiin kerääjäkasviksi italianraiheinää ja valkoopilaa. Syksyllä puinnin jälkeen koeala jää vihreäksi, ja keväällä koko alalle kylvetään kauraa.

Vastuullinen suhtautuminen ympäristöasioihin on Elinan mukaan perua omilta vanhemmilta.

”He aloittivat eläintuotannon järkisyydestä saadakseen lantaa, kun öljyn ja lannoitteiden hinnat nousivat. Lisäksi pellot on suoraan kylvetetty jo 15 vuotta.”

Pari vuotta sitten tilalla alettiin hyödyntää aurinkoenergiaa asentamalla 25 kilowatin paneelijärjestelmä konehallin katolle. Tänä vuonna järjestelmään lisättiin 15 kilowatin paneelit, ja sähköomavaraisuus saatiin päiväsähkellä vuositasolla 50 prosenttiin.

HANNA HAMINA

Maatilojen investointitukiin varatut rahat vähenevät rahoituskauden loppua kohti mentäessä, ja rahoituksesta joutuu nyt kilpailemaan. Hakemusten määrä kertoo maatalouden investointihalukkuudesta.

INVESTOINTITUESTA joutuu nyt kilpailemaan

Kuluvan rahoituskauden loppu tuo niukkuutta investointien rahoitustukeen. Hakemusten laadulla ja arvioiduilla tuloksilla on entistä suurempi merkitys. Siipikarjatilojen kannattaa edelleen hakea tukea, sillä rahoituskiintiöitä jaetaan myös hakemuserien perusteella.

Antti Jaatinen
arkkitehti, rahoitus- ja rakentamisasiantuntija
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa käsiteltiin syksyllä 2016 ensimmäinen investointihakemus virikehakkien korvaamiseksi vapaajärjestelmällä. Virkamiestasolla käytiin keskustelua siitä, voidaanko investointia pitää ylipäättään eläinten hyvinvointia edistävänä. Esimerkiksi tuotteesta saatava korkeampi hinta ja keskusliikkeiden tekemät ratkaisut ovat yksi viesti siitä, että vapaa-tuotantoa pidetään yleisesti häkkituotantoa eettisempänä.

Varsinais-Suomessa tehtyjen myönteisten tukipäätösten jälkeen ovat muutkin ELY-keskukset päätyneet vastaaviin ratkaisuihin. Varsinais-Suomessa myönteisiä päätöksiä on kolmen vuoden aikana tehty yhteensä 17, joista 11 vuoden 2019 ensimmäisillä kahdella hakujaksolla. Hankkeita on lisäksi vireillä.

Ensimmäisten vapaajärjestelmähankkeiden rahoitusprosessi oli varsin työläs, sillä kustannusten kohtuullisuuden arvioimiseksi ei ollut muuta keinoa kuin hankintojen kilpailuttaminen. Tarjouksissa on esiintynyt varsin laajaa hajontaa, mutta järjestelmien ominaisuuksissakin on ollut suuria eroja.

Vanhan kanalan mitoitus on ollut usein ratkaiseva uuden järjestelmän valinnassa.

Pääasiassa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kustannusseurannan perusteella saatiin asetusmuutoksella tammikuussa 2019 näille hankkeille hyväksyttävä yksikkökustannus eli rahoituksen laskennallinen kattohinta, 15 euroa kanapaikkaa kohden.

Yksikkökustannuksen asettamisen jälkeen hakemukseen riittää yksi tarjous ja kustannusyhteenveto. Yksikkökustannuksen puitteissa voi esittää myös muutoksesta johtuvia välttämättömiä korjauskustannuksia, joista yleisimpiä ovat valaistuksen ja ilmastoinnin muutokset.

Kasvattamojen vapaajärjestelmähankkeissa kustannukset ovat olleet noin kolmanneksen matalampia kuin munittamisissa.

Vaikka yksikkökustannus helpottaa tuen hakemista ja myöntämistä, kannattaa investoivan tilan aina kilpailuttaa hankinnat huolellisesti.

Hakemusten laadulla iso merkitys

Investointituen haulle on neljä hakujaksoa vuosittain. Kunkin jakson hakemukset käsitellään yhdessä, jolloin hakemuk-

ANNIA
ASIANAJOTOIMISTO
Anna asiantuntijan auttaa.

HÄMEENLINNA
Turuntie 4 – 6

FORSSA
Kartanonkatu 10

TURKU
Maariankatu 6 B

Puh. 040 672 2255
www.annia.fi